

Dobrodošel dokument

V založbi Österreichischer Bundesverlag, t.j. Avstrijsa zvezna založba — mišljena je avstrijska državna, uradna založba — je izšla pred kratkim knjiga z naslovom »Rechtsextremismus in Österreich nach 1945« (»Desni ekstremizem v Avstriji po 1945«). Gre za debelo knjigo, ki vsebuje dokumentacijo iz »Arhiva avstrijskega odpornišтва«. Uredili so jo Siegwald Ganglmair, Brigitte Lichtenberger in Wolfgang Neugebauer, kot znanstveni svetovalec pa je sodeloval Herbert Steiner. Pri izdaji je sodelovalo tudi notranje ministrstvo, zvezni minister za notranje zadeve Erwin Lanc pa je napisal knjigi, ki obsega 590 strani drobnega tiska, kratko spremno besedo. V njej omenja človeške žrtve, ki jih je morala dati Avstrija v žrelo nacizma, in zaključuje z besedami: »Kdo drugi če ne notranji minister demokratične republike mora skrbeti za to, da se kaj takega ne bo moglo več ponoviti. Najboljše pobijanje fašizma pa je v tem, vzgajati demokrate. In najboljša oblika, vzgajati demokrate, je v tem, da se jih informira o neduhu fašizma in da dajamo vzgled demokracije«.

Gre predvsem za zbirko dokumentov iz že omenjenega arhiva s komentarji. Dokumenti so odlomki iz spisov oz. člankov desničarjev, ki se jih lahko mirno označi za stare in nove naciste. Na prvi pogled bi se zdelo, da je v današnji Avstriji malo nacističnega tiska, v resnici pa izhaja mnogo manjših listov in glasil ter obstaja mnogo majhnih založb, zlasti v kakih provincialnih mestih, ki širijo novonacistično ideologijo, zlasti v obliki zlohotne in vehementne kritike resničnih ali dozdevnih napak, ki jih dela sedanja avstrijska demokracija in druge demokratične države ter s sklicevanjem na krivice, ki se zares ali dozdevno dogajajo nemštvu v raznih evropskih državah, kot npr. na Južnem Tirolskem, na Češkem in drugod.

Najzanimivejši del knjige je nedvomno tisti, ki nam predstavlja voditelje oziroma glavne propagandiste skrajnega desničarstva v povojni Avstriji, zlasti seveda danes, in njihove teze na osnovi njihovih člankov. Kljub svobodi tiska v Avstriji se pristaši in voditelji skrajno desničarskih gibanj in ideologij nočejo odkrito identificirati z nacizmom in se predstavljajo z drugimi imeni svojih gibanj in z drugimi simboli, vendar pa gredo nekateri v svojem fanatizmu in sovraštvu do demokracije zelo daleč in le še čisto formalno ne priznavajo svoje pripadnosti k ideologiji nekdanjega nacizma. Njihovo pisanje in njihovi simboli znaki so mu zelo blizu.

dalje na 2. strani ■

Po obisku predsednika Pertinija v Jugoslaviji

Jasna navodila za urejanje manjšinskih vprašanj

»Med pogovori je bila posvečena posebna pozornost položaju italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji in položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Pri tem je bil poudarjen pomen njune pozitivne vloge pri krepitvi vezi med obema državama. Obe strani sta potrdili pripravljenost, da v duhu Osima in v okviru ustavnih ureditev obeh držav ter v sodelovanju s predstavniki manjšine uresničujeta politiko in izvajata učinkovite ukrepe za izboljšanje položaja in razvoja manjšin, kar predstavlja pomemben prispevek k medsebojnemu sodelovanju, zblizjevanju in krepitvi vzajemnega zaupanja in prijateljstva med državama«.

Tako se dobesedno glasi tisti del skupnega italijansko-jugoslovanskega poročila, ki se tiče narodnih manjšin in ki je bilo objavljeno ob sklepu štiridnevnega uradnega obiska predsednika republike Pertinija v Jugoslaviji.

Mislimo, da lahko napišemo, kako so se pripadniki slovenske narodne manjšine v Italiji naravnost oddahnili, ko so v nedeljo zvečer zvedeli po slovenskem tržaškem radiu za vsebino skupnega poročila ob sklepu Pertinijevega obiska v sosedni republiki. Časnikarska poročila so namreč do tedaj bila o manjšinskih zadevah zelo skopa, da ne omenjamo Pertinijevih vsekakor čudnih izvajanj na tiskovni konferenci v Sarajevu, iz katerih je izhajalo, da je z našo narodno manjšino v Italiji vse v najlep-

šem redu, saj je na izrecno vprašanje nekoga jugoslovanskega časnikarja baje odgovoril, da na »svoji mizi ni opazil kakih pritožb Slovencev v Italiji«.

Uradno poročilo, pri sestavi katerega sta sodelovala zunanja ministra obeh vlad, pa je za srečo nedvoumno, saj jasno naglašča, da so med razgovori posvetili »posebno« pozornost tudi položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Pri tem sta tako Italija kot Jugoslavija soglašali, da je treba pri urejanju manjšinske problematike upoštevati »duh Osima« in v okviru ustavnih ureditev obeh držav ter v sodelovanju s predstavniki manjšin sprejeti učinkovite ukrepe »za izboljšanje« njunega položaja in za njun nadaljnji razvoj.

Duh Osima, ustavna ureditev in sodelovanje s predstavniki manjšine naj bi torej bili temeljni kriteriji, po katerih je treba reševati in urejati odprta vprašanja tudi slovenske narodne manjšine v Italiji. To je bila in je tudi temeljna zahteva slovenske narodne manjšine v Italiji, zaradi česar je treba izraziti zadovoljstvo, da je prišla tako odkrito in nedvoumno do izraza v poročilu ob sklepu obiska italijanskega državnega poglavarja v Jugoslaviji.

Upamo in pričakujemo, da bodo ta jasna navodila spoštovali in se po njih ravnali predvsem tisti, ki v Rimu in drugod imajo nalogo ter so pristojni za resnično, korenito izboljšanje položaja slovenske narodne manjšine v Italiji.

Kaj v resnici hoče Brežnjev?

Sovjetski predsednik Brežnjev je naslovil na ministrskega predsednika Cossigo poslanico, ki mu jo je v palači Chigi v Rimu izročil sovjetski veleposlanik. Poslanica obravnava predloge Leonida Brežnjeva v zvezi z vprašanjem razorožitve. O tem vprašanju je Brežnjev govoril 6. oktobra v Vzhodnem Berlinu. Podobne poslanice so že prejeli zahodnonemški kancler Helmut Schmidt, britanska ministrska predsednica Thatcher in predsednik danske vlade.

Sovjetski predsednik je v Vzhodnem Berlinu izjavil, da je Sovjetska zveza pri-

pravljena umakniti iz Vzhodne Nemčije 20.000 vojakov in tisoč oklopnih vozil ter je tudi pripravljena na morebitno zmanjšanje števila raket SS-20, če Atlantska zveza ne bo namestila v Zahodni Evropi novih raket.

Atlantska zveza pa je bila že sklenila namestiti v Zahodni Evropi nove rakete, ker je prišla do spoznanja, da sile varšavskega pakta in Atlantske zveze niso uravnovešene, saj ima prvi odločno premoč.

Poslanice, ki jih je Brežnjev naslovil na predsednike vlad Zahodne Nemčije, Ve- (Dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

■ **NEDELJA**, 21. oktobra, ob: 8.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro po naše; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 11.05 »Tajno društvo PGC«, (Anton Ingolič-Marjana Prepeluh), Radijski oder; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Poročila; 12.15 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.05 Okuole ognjišča, (Luciano Chiabudini); 15.00 Nedeljsko popoldne; 19.00 Poročila.

■ **PONEDELJEK**, 22. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Novice; 8.05 »Bratje le k soncu, svobodi... Podobe iz NOB«; 9.00 Dnevni pregled tiska; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Zakonski tandemi; 12.00 Okuole ognjišča, (Luciano Chiabudini); 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 14.00 Novice; 14.05 »Zdaj pa zapojmo!«; 14.30 Alojz Rebuta: »Duh Velikih jezer«, Radijski oder; 15.00 Glasbeni Ping Pong; 15.30 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Mi in glasba; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ **TOREK**, 23. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Novice; 8.05 Literarna matineja; 9.00 Dnevni pregled tiska; 9.05 »Doba strahu«, (Luigi Malerba-Lelja Rehar), Radijski oder; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Vam še ugajajo? 12.00 Kulturno pismo; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.05 Od raslim prepovedano! 15.00 Rezervirano za...; 15.30 Kratka poročila; 15.35 Doba kantavtorjev; 16.00 Kulturne rubrike slovenskih časopisov v Italiji; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Jugoslovanski skladatelji; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 »Okrogla miza«, (Tončka Curk); 19.00 Poročila.

■ **SREDA**, 24. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Novice; 8.05 Adamovo rebro (Evino mnenje o tem in onem); 9.00 Dnevni pregled tiska; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 12.00 Pod Matajurjem; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.15 Naši zbori; 14.00 Novice; 14.05 Odprimo knjigo pravljic; 14.15 Motivi z malih zastanov; 14.30 »Mrtve duše«, (Nikolaj Vasiljevič Gogolj-Josip Vidmar), Radijski oder; 15.30 Kratka poročila; 15.35 Najnovejša izdaja plošč; 16.30 Jugotonov expres; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Mladi izvajalci; 17.25 Slavni pevci; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 Slovenska književnost v Italiji; 19.00 Poročila.

■ **ČETRTEK**, 25. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Novice; 8.05 Vprašanja sodobne družbe; 9.00 Dnevni pregled tiska; 9.05 »Dobri divji mož«, (Leopold Suhadolčan), Radijski oder; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Jugoslovanski pevci; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.05 »Tomi na obisku«; 14.30 Na goriškem valu; 15.00 Mladi pisci; 15.30 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Skladbe z nabožno tematiko; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 četrtkova srečanja; 18.30 Negro Spirituals; 19.00 Poročila.

■ **PETEK**, 26. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Novice; 8.05 »Iz sveta folklorne in ljudskega izročila«; 9.00 Dnevni pregled tiska; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Domače popevke; 12.00 Četrtkova srečanja; 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 14.00 Novice; 14.05 »Kje je napaka?«; 14.30 »Mrtve duše«, (Nikolaj Vasiljevič Gogolj-Josip Vidmar), Radijski oder; 15.00 Po končani univerzi; 15.30 Kratka poročila; 16.00 Mikrofon v razredu; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Mi in glasba; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 Kulturni dogodki in monografije; 19.00 Poročila.

■ **SOBOTA**, 27. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Novice; 8.05 Sobotni trim in zdravniški nasveti; 9.00 Dnevni pregled tiska; 9.05 »V nedoločnem kraju«, (Giorgio Manganelli-Lelja Rehar), Radijski oder; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 12.00 Näs anu zutrā, oddaja o Reziji; 12.30 Pesem poje o...; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.05 »Iz zakladnice slovenske mladinske literature«; 14.30 Vse lepo, Vaš Peter; 15.30 Kratka poročila; 16.30 Postušali boste; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Mi in glasba; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 Portreti naših igralcev: Stane Rastresen; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Saragat o Pertinijevem obisku

Predsednik socialdemokratske stranke senator Saragat je napisal daljši članek za strankino glasilo »Umanità« o obiskih predsednika republike Pertinija v Zahodni Nemčiji in Jugoslaviji. Bivši predsednik republike pravi, da imata tako obisk v Zahodni Nemčiji kot obisk v Jugoslaviji zgodovinski pomen. Na ta način je naš predsednik — piše Saragat — hotel izkazati polno solidarnost Brandtovi in Schmidtovi Nemčiji in Titovi Jugoslaviji, ki sta največji mejni državi na naši celini. Tako Zahodna Nemčija kot Jugoslavija — nadaljuje Saragat — mejita na države, nad katerimi vlada edina in resnična imperialistična sila, ki danes obstaja na svetu, to je Sovjetska zveza. Tito — poudarja Saragat — je komunist, a je hkrati junak, ki se je

z enakim pogumom boril tako proti Hitlerju kot proti Stalinovim grožnjam, in ki bi se danes z enakim pogumom boril proti hegemonistični državi na Vzhodu. Kancler Schmidt — pristavlja Saragat — je spreten politik, ki ne naseda sovjetskim pretvezam, a hkrati ni pravljico jagnje, ki bi ga lahko požrl volk. V okviru Atlantske zveze vzdržuje Schmidt globoke solidarnostne stike z Združenimi državami Amerike in bi se z enakim pogumom kot Brandt vedel, če bi ga skušal volk zgrabiti z zobmi. Schmidt — naglašja Saragat — se zaveda, da ne smemo izzivati sovjetskega velikana, a se hkrati zaveda, kako je treba biti pripravljeni zavriniti vsakršno sovjetsko grožnjo to stran berlinskega zidu.

—o—

KITAJSKA — SZ

Na zunanjem ministrstvu v Moskvi so se pričela kitajsko-sovjetska pogajanja za normalizacijo dvostranskih odnosov. Delegaciji vodita namestnika zunanjih ministrov. Kitajsko odposlanstvo je dospelo v Moskvo že 23. septembra. V tem obdobju so se odvijali predhodni razgovori za določitev dnevnega reda. Medtem ko so Sovjeti zahtevali, da se na uradnih razgovorih razpravlja le o dvostranskih odnosih je prevladalo kitajsko stališče in bodo pogovori brez točno določene sheme.

Namestnik kitajskega ministrskega predsednika Deng Xiaopinga je pa prav v četrtek, med sprejemom delegacije ameriških guvernerjev, izjavil, da si Kitajska ne dela nobenih utvar glede uspeha dvostranskih pogajanj v Moskvi. Svoj pesimizem je utemeljeval z dejstvom, da se sovjetsko-kitajski razgovori za rešitev obmejnih vprašanj vlečejo že desetletje ter da ni prišlo do niti enega soglasnega sklepa. Nadalje je Deng Xiaoping podčrtal, da je pred uradnim začetkom razgovorov prišlo do sedem predhodnih sestankov za premostitev proceduralnih ovir.

Kaj v resnici hoče Brežnjev?

■ nadaljevanje s 1. strani

like Britanije, Italije in Danske, pa so po mnenju opazovalcev tudi v zvezi s potovanjem kitajskega predsednika Hua Kuofenga po Zahodni Evropi. Poleg Pariza bo kitajski predsednik obiskal London in Rim. Te dni je Hua Kuo-feng v Parizu dovolj odkrito govoril o nevarnosti sovjetskega hegemonizma, zaradi česar je treba pričakovati, da se bo kitajski predsednik v pogovorih s svojimi gostitelji dotaknil tudi vojaških problemov, s čimer se bo zaostri napetost med Kitajsko in Sovjetsko zvezo, kar je vsekakor zanimivo glede na dejstvo, da se v sovjetski prestolnici že nekaj časa mudi kitajsko odposlanstvo, ki ima nalogo, da se trudi za normalizacijo meddržavnih odnosov. Nobena skrivnost ni, da v Sovjetski zvezi z nekakšno zaskrbljenostjo spremljajo obisk Hua Kuofenga na Zahodu in sovjetski tisk posredno svetuje Zahodu, naj preveč ne zaupa Pekingju.

DOBRODOŠEL DOKUMENT

■ nadaljevanje s 1. strani

Knjiga vsebuje tudi precej obširno dokumentacijo o razmerah na Koroškem in iz nje vzemo, kdo so glavni pobudniki gonje proti slovenski manjšini, čeprav koroški Heimatdienst, ki je v knjigi sicer imenovan, vendar pa ne direktno obtožen, očitno avtorjem knjige še ne velja za skrajno desno organizacijo. Posebno obširno poglavje pa zavzema v tej knjigi Južna Tirolska. Na primeru Južne Tirolske si novonacizem posebno brusi kremplje, čeprav ne zanemarja niti Koroške. Jasno je namreč, da si novonacisti obetajo najlažji uspeh na Južnem Tirolskem, kjer soupada njihova propaganda z nekaterimi upravičenimi težnjami južnotirolskega prebivalstva po jezikovni, kulturni in upravni avtonomiji. Te težnje ekstremistična propaganda temeljito izkorišča in se predstavlja kot pobornica za pravice Južnih Tirolcev, hkrati pa kot konica novega nemškega nacionalizma, ki ga hoče pobuditi. Na Koroškem pa se

postavlja v vlogo branilke pred dozdevnim slovenskim nacionalističnim poskusom prodora in pred jugoslovanskih komunizmom. Knjiga citira zloglasnega Feldnerja, voditelja Heimatdiensta, ki skuša poistovetiti narodnoobrambno delovanje slovenskih koroških vodilnih osebnosti z levim ekstremizmom in jih tako očrtni v očeh avstrijske javnosti. Skrajnodosničarski krogi so zahtevali celo ustanovitev posebne policijske enote za boj proti dozdevnemu slovenskemu levemu ekstremizmu na Koroškem. Kot glasnik teh ekstremističnih desničarskih krogov na Koroškem nastopa tudi tamkajšnja FPÖ, t. j. Avstrijska liberalna stranka.

Želeti je, da bi knjiga izpolnila svoj namen in prispevala k razkrinkanju novega nacizma in desnega totalitarizma, ki se krije za nemško-nacionalistično frazeologijo v Avstriji in zlasti še na Koroškem. Dejstvo, Avstriji in zlasti še na Koroškem. Dejstvo, vsekakor dober znak.

Pomemben obisk iz Srbije

Gospodarsko odposlanstvo iz Srbije, ki je bilo gost Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, je v sredo zaključilo dvodnevni uradni obisk v Furlaniji-Juljski krajini. To je bil letos že drugi povratni obisk predstavnikov Gospodarskih zbornic iz Jugoslavije. Pred nekaj meseci se je namreč mudila med slovenskimi gospodarstveniki v Trstu in Gorici delegacija Gospodarske zbornice Vojvodine, medtem ko je Slovensko deželno gospodarsko združenje lani imelo številna srečanja z različnimi jugoslovanskimi Gospodarskimi zbornicami.

Gostje so imeli pogovore o sodelovanju v Trstu s predstavniki Gospodarskega združenja ter Tržaške trgovinske zbornice in tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu in so bili na enakih posvetih pri Deželni zvezi trgovinskih zbornic v Vidmu. Ogljedali so si tudi industrijski coni v Osoppo pri Vidmu ter v Krminu na Goriškem.

Obiski te vrste — kot je izjavil predsednik Gospodarskega združenja Svetina — spadajo v program smernic združenja, ki se zaveda pomembnosti utrjevanja stikov ter vedno tesnejšega sodelovanja med Slovenci v Italiji in vsemi republikami Jugoslavije. Združenje opravlja na specifičnem področju svojega delovanja aktivno vlogo mostu za močnejše povezovanje med

gospodarstvi dveh sosednih držav, zlasti obmejnih dežel, kar gotovo pozitivno vpliva tudi na boljše medsebojno spoznavanje ter na sklepanje prijateljskih vezi med narodi Italije in Jugoslavije.

Podobno je predsednik odposlanstva Veljovič izjavil, da med Italijo in Jugoslavijo obstajajo dobri gospodarski in politični odnosi, kar je prišlo do izraza tudi med nedavnim obiskom predsednika Pertinija v Jugoslaviji. Med obiskom Pertinija v Jugoslaviji so najvišji predstavniki obeh držav pozitivno ocenili dosedanje medsebojno gospodarsko sodelovanje. Istočasno je bilo ugotovljeno, da še niso bile izkoriščene vse možnosti kooperacije.

Italija — je dodal Veljovič — je eden največjih trgovinskih partnerjev Jugoslavije. Dobri odnosi med obema državama nas obvezujejo, da razvijemo še nove gospodarske pobude. Slednje velja zlasti za pogodbe o dolgoročnem gospodarskem sodelovanju ter za skupne naložbe kapitalov. Nadalje je treba poudariti možnosti obeh držav za kooperacijo na tržiščih tretjih dežel.

Na pogovorih s tukajšnjimi gospodarskimi krogi — je zaključil Veljovič — smo ugotovili, da osimski dogovori dajejo nove in širše spodbude gospodarstvu. Prišlo je do novih izkustev sodelovanja gospodarskih krogov Slovenije in Hrvatske s poslovnimi krogi v Italiji. Poslovni krogi Srbije želijo proučiti te nove izkušnje ter skleniti dolgoročne pogodbe o sodelovanju s podjetji na obiskanem področju.

Erotika ali pornografija

Znano je, da je slovensko pripovedništvo pred zadnjo svetovno vojno, posebno pa še pred prvo, trpelo od prevelikega idealizma in načelnosti. Pisatelji so se čutili dolžne, da obravnavajo v svojem pisanju kake splošne ideje, od ljubezni do lastnega naroda in prebujanja narodne zavesti do dokazovanja, kako lahko najde človek srečo le, če se drži deset božjih zapovedi in domače zemlje. Takoimenovani socialni romani in povesti so slikali bodisi nevarnost komunizma in zapuščanje zemlje ter odhajanje v industrijska mesta bodisi zgolj izkoriščevalsko miselnost tovarnarjev in trpljenje ubogih delavcev. O vsem tem so pisali po veliki večini ljudje, ki niso imeli pojma o delu v tovarni, pa tudi ne o socialnih razmerah delavcev in kmetov ter kmečkih delavcev. Oblikovali so zgodbo po svojem ideološkem gledanju. Enako — namreč v skladu s svojimi idejami in ideali — so opisovali tudi vse drugo, zlasti še ljubezen.

Skoro noben pisatelj si ni upal opisovati ljubezenskih dogodivščin po resnici. Zato je slovensko pripovedništvo vse do najnovejšega časa v tem pogledu pusto in blede, kar je bil in je še eden izmed vzrokov, da je slovenski bravec vedno rajši segal po tuji, t. j. prevedeni knjigi kakor po izvirnih slovenskih romanah in povestih. Tu ne mislimo obravnavati vprašanja, kdo je bil tega kriv, ali založbe, ali vpliv okolja ali pisatelji sami. Dejstvo je bilo tako, in če je kak pisatelj malo bolj odkrito kaj zapisal o ljubezenskem življenju, je hitro prišel na slab glas, kot npr. Ivan Cankar.

Kakor pa je znano, se skrajnosti dotikajo. Brez pravega prehoda je zapadlo današnje slovensko pripovedništvo, kolikor še lahko o njem

govorimo, v drugo skrajnost. Danes ne dela večina slovenskih pisateljev nobene razlike med erotiko in pornografijo. O resnični erotiki v današnjih slovenskih tekstih, ki se še označujejo za romane in novele, skoro ni sledu, pač pa se obilno ponuja prava pornografija. Tako npr. v novi knjigi Marjana Rožanca »Ljubezen«, ki je nekaj vmesnega med romanom in spomini. Marjana Rožanca poznamo kot resnega avtorja in sodelavca raznih revij, med njimi tudi ene tržaške. Zato nas hudo začudi, ko najdemo v tej njegovi novi knjigi dolg pornografski vložek, napisan v čisto nezahtevnem slogu, kakršnega sicer najdemo le v italijanskih pornografskih tednikih. Očitno je hotel Rožanc premagati kompleks slovenskih pisateljev, da si ne upajo obravnavati in prikazovati ljubezenskih, erotičnih tem, pri tem pa je zaradi pomanjkanja okusa in morda tudi zaradi pomanjkanja etičnih načel o tem zapadel v drugo skrajnost, kar je zares obžalovati.

To pa je tudi še en znak in dokaz, da v današnjem slovenskem pripovedništvu manjka resnično dobrih peres in s tem tudi merilo za kvaliteto in okus. Rožanc nikakor ne zasluži, da bi ga postavljali za slab vzgled, pač pa je ta njegov zdrsljaj v neokusnost značilen za literaturo, ki je izgubila zavest, zakaj sploh obstoja, in trdno merilo za umetniško kvaliteto.

f. j.

Stanovanjski izgoni

Vlada je sprejela odlok o nadaljnji odložitvi stanovanjskih sodnih izgonov. Izvršitev sodnih izgonov je odložila do 31. januarja prihodnjega leta. Za 11 velikih italijanskih mest, ki štejejo od 350 do 400 tisoč prebivalcev, bodo izgone odložili do aprila prihodnjega leta za družine, ki imajo največ deset milijonov lir dohodka. Izjemo predstavljajo stanovalci, ki ne plačujejo stanarine. Vsekakor bodo revnejšim dodelili milijon lir prispevka za poravnavo zaostale stanarine. Občinam večjih italijanskih mest bodo dodelili 400 milijard lir za nakup stanovanj, ki jih bodo dodelili izgnancem. Zakonski odlok predvideva dodelitev tisoč milijard lir občinam za gradnjo ljudskih hiš nadaljnjih, tisoč milijard lir bo država prispevala za posojila za nakup stanovanj še zlasti mladim zakoncem. Vlada je odobrila nadalje vrsto ukrepov z olajšavami pri izdaji gradbenih dovoljenj.

Napetost med ZDA in Kubo

Ameriški izkrcevalni oddelki so odpravili napovedano valovanje na področju ameriškega oporišča Guantanamo na Kubi. Kubanska vojska je vpoklicala tri tisoč rezervistov, da bi okrepila svoje sile okrog oporišča. Ameriško obrambno ministrstvo je ocenilo kubanski sklep kot normalni varnostni ukrep.

Sovjetska agencija TASS je te dni ob sodila okrepitev ameriške vojaške prisotnosti v Karibskem morju ter v Indijskem oceanu. Izkazovanje vojaške moči pred-

stavlja težnjo po umešavanju v notranje zadeve številnih držav. Agencija omenja nadalje, da predstavlja prisotnost nove skupine ameriških vojnih ladij z letalonosilko Midway v Indijskem oceanu, ki pripadajo šestemu ameriškemu brodomu.

V Londonu so se pričeli tristranski razgovori med Veliko Britanijo, Združenimi državami Amerike in Kanado o vprašanju varnosti v Karibskem morju. Razpravljajo o uresničitvi med-karibskega lahkega vojne brodomu za obalno nadzorstvo.

SINDONA

Znani sicilski finančnik Michele Sindona se je nenadoma pojavil v New Yorku po več kot dvomesečni odsotnosti. Glasnik ameriške zvezne policije je izjavil, da so ga sorodniki pripeljali v neko kliniko ter da je zelo shujšal. Sindona je ranjen v nogo in zdi se, da je bil ranjen že pred dvema mesecema. Njegovo zdravstveno stanje pa ni zaskrbljujoče in ga bodo po vsej verjetnosti v kratkem odpustili iz bolnišnice. Glasnik zvezne policije je dejal, da je Sindona pod policijskim nadzorstvom ter računajo, da ga bodo te dni lahko zaslišali. Sindona je bil izginil tik pred sodno obravnavo. Obtožen je bil bankrota in goljufije.

V Palermu so aretirali brata Spatola, ki so ju pred dnevi zasačili, ko sta prenašala Sindonova pisma in sporočila. Brata Spatola vodita v Palermu gradbeno podjetje in sta povezana z mafijo.

Zavrtnjen poskus politične špekulacije

Tržaški občinski svet je v torek pozno v noč razpravljajal o rezultatih obiska predsednika republike Pertinija v Jugoslaviji. Po mestoma ostri razpravi je občinski svet zavrnil resolucije, ki so jih predložili Lista za Trst, radikalci in misovci. Z večino glasov je bila osvojena demokrščanska resolucija, proti kateri so glasovali zastopniki Liste za Trst in misovci, ki so se strinjali samo z enim stavkom dokumenta. Resolucija pozitivno ocenjuje obisk predsednika republike in se zavzema za razširitev sodelovanja med državama tudi v okviru dogovorov med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo. Resolucija omenja možnost spremembe nekaterih aspektov gospodarskih dogovorov iz osimskega sporazuma, kar zadeva normativo in izbiro kraja za dogovorjeno mešano industrijsko prosto cono ob italijansko-jugoslovanski meji. Zavzema se nadalje za ureditev odprtih vprašanj kot so ribolov v tržaškem zalivu, izplačilo odškodnine za zapuščena imetja istrskih beguncev ter zaščito kulturnih značilnosti italijanske skupnosti v Istri ter globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Večina je zavrnila resolucijo odbornika Gambassinija in misovcev, a je ob vzdržanju krščanske demokracije bil odobren tudi odstavek misovske resolucije, ki govori o usodi deportiranih Tržčanov ter o fojbah. Z večino glasov je občinski svet nadalje odobril predlog radikalcev za raz-

pis referendumu o izvedbi proste industrijske cone. Za predlog so glasovali radikalci, socialist D'Amore in predstavniki Liste za Trst. Ostali so se vzdržali ter izrazili pomisleke o uresničljivosti referendumu, ker je za to potreben deželni zakon.

—o—

RAZSTAVA DVEH NEMŠKIH UMETNIC

V četrtek zvečer so odprli v Nemškem kulturnem inštitutu v ulici Coroneo razstavo slik in kipov umetnic Christine Kanz in Veronike van Eyck. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 19. ure. Vstop je prost.

Počastitev msgr. Ivana Trinka

V nedeljo, 14. t. m., so na Erjavčevi cesti v novi Gorici odkrili spomenik še enemu pomembnemu možu primorske preteklosti, buditelju beneških Slovencev msgr. Ivanu Trinku (1863-1954). Klub starih goriških študentov, ki je organiziral slovesnost in postavitev kipa, je s tem počastil 25-letnico Trinkove smrti, ki jo obhajamo letos.

Slovesnost je odprl in povezoval program Vladimir Gradnik. V kulturnem sporedu so sodelovali dijakinja Tatjana Uhan, ki je recitala Trinkovo pesem, pevski zbor »Rečan« z Ljese pod vodstvom Antona Qualizza, igralec Stane Raztresen pa je recital odlomek iz Bevkovega romana »Kaplan Martin Čedermac«. Kip je odkril Trinkov pranečak Valentin Trinko ob pomoči Izidorja Predana, nato ga je prevzel v varstvo predstavnik krajevne skupnosti Rastko Delpin iz Nove Gorice. Osebnost spomine na Trinka je obudil upokojeni učitelj Stanko Skočir. Osrednji govor, ki je temeljito osvetlil življenje in delo msgr. Ivana Trinka, je prebral beneško-slovenski duhovnik Emil Cenčič. Poudaril je med drugim misel, da njegovo kulturno in versko-vzgojno delo med beneškimi Slovenci izžareva še v današnji čas, ter izrazil upanje, da bodo njegovi rojaki tudi uradno priznani kot narodna manjšina, za kar si je veliki pokojnik vedno prizadeval.

Odkritja kipa Ivana Trinka v Novi Gorici, ki je delo akademskega kiparja Negovana Nemca iz Bilj, se je udeležila velika množica ljudi, med njimi vidnejši predstavniki javnega življenja iz Nove Gorice, Beneške Slovenije, s Tržaškega in z Goriškega. Dva dni prej, v petek, 12. t. m., pa je bila v gradu Kromberk odprta

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE v Trstu
Kulturni dom

Sezona 1979-80

OTVORITVENA PREDSTAVA

ETBIN KRISTAN

KATO VRANKOVIČ

igra v treh dejanjih

Premiera: v petek, 19. oktobra 1979 ob 20.30 — ABONMA RED A — premierski

Ponovitve: v soboto, 20. oktobra 1979 ob 20. uri — ABONMA RED B — prva sobota po premieri; v nedeljo, 21. oktobra 1979 ob 16. uri — ABONMA RED C — prva nedelja po premieri; v četrtek, 25. oktobra 1979 ob 16. uri — ABONMA RED H.

SREČANJE BIOLOGOV IN BIOKEMIKOV

Na tržaški univerzi se je začelo tridnevno zborovanje raziskovalcev na biološkem medicinskem področju s tukajšnje ter ljubljanske in zagrebške univerze. Gre za četrto tako srečanje iz niza, ki se je pričel leta 1972 v Trstu ter se v naslednjih letih ponovil v Zagrebu in Ljubljani. O bodočih ciljeh tega srečanja bo govor že med splošno razpravo, ki bo sledila prvim znanstvenim osebam. Med znanstveniki, ki bodo brali izsledke svojih raziskav, je tudi profesorica Marija Ščuka, ki posveča posebno pozornost nevro-muskularnim prenosom. Zamisel za srečanje biologov in biokemikov iz Slovenije, Hrvaške in Furlanije-Juljske krajine je sprožil profesor Benedetto de Bernardi s tukajšnje univerze.

Abdus Salam - Nobelov nagrajenec

Ravnatelj Mednarodnega središča za teoretsko fiziko v Miramaru pri Trstu Abdus Salam je letošnji Nobelov nagrajenec za fiziko skupno z Američanom Glashowom in Weinbergom. Nobelovo nagrado je prejel za svojo teorijo enotnega polja šibkih sil in elektromagnetnega valovanja. Teorija treh znanstvenikov je v zadnjem času prejela številne potrditve ter predstavlja novo raziskovalno smer v sodobni fiziki.

Abdus Salam, ki je star 53 let, je doktoriral v teoretski fiziki na univerzi v Cam-

bridgeu leta 1952. Salam je ravnatelj središča na Miramaru že od njegove ustanovitve leta 1960 in je bil med njegovimi pobudniki. Zavzel se je za uresničitev tega središča na mednarodni ravni, ko so za to kandidirala številna druga evropska mesta. Tržaško vseučilišče mu je pred kratkim podelilo častni doktorat in slovesnost je bila že napovedana za 6. november. Vest o podelitvi Nobelove nagrade so z navdušenjem sprejeli v miramarskem središču za teoretsko fiziko, ki pripada agenciji Združenih narodov za jedrsko energijo.

razstava o msgr. Ivanu Trinku, ki jo je pripravil Goriški muzej. Ta pobuda nazorno in zelo poučno osvetljuje Trinkovo osebnost, ki je bil gotovo velik narodni buditelj in soustvarjalec življenja beneških Slovencev več desetletij. Poleg svojega osnovnega duhovniškega poklica pa se je udeleževal še kot vzgojitelj, znanstvenik, pisatelj, prevajalec, slikar in glasbenik. Na razstavi v avli kromberškega gradu so na ogled Trinkovi osebni dokumenti, rokopisi, risbe, korespondenca, dve glasbeni stvaritvi, izvirna znan-

Društvo slovenskih izobražencev
Trst - Donizettijeva 3

vabi na pogovor

PO DRAGI '79 V NOVO SEZONO

v ponedeljek, 22. oktobra, ob 20.15 v dvorani Slovenske prosvete. Vljudno vabljeni!

stvena in leposlovna dela in fotografije v zvezi z njegovim življenjem. Več razstavnih vitrin je posvečenih literaturi, ki je nastala ob preučevanju Trinkove osebnosti. Tam najdemo med drugim dve diplomski deli in vse Trinkove kolektarje, ki jih je dolga leta urejal prof. Rado Bednarik. Razstava bo odprta do 28. t.m. in nam msgr. Trinka prikazuje kot javnega delavca, pomembnega ne le za Beneške Slovence, ampak tudi za širši evropski prostor, saj je bil ta veliki slovenski rojak važen posredovalec kulture slovenskih narodov v italijanski svet in tudi obratno.

M. A.

—o—

ODGOVOR — SPLOŠNA STAVKA

V Turinu je bilo sindikalno zborovanje, ki se ga je udeležilo 5.000 delegatov iz vse turinske pokrajine. Navzoči so bili glavni tajniki federacije Lama, Carniti in Benvenuto. Med drugim so sklenili, da bo 23. tega meseca vsedržavna stavka kovinarjev, in sicer od 9. do 11. ure. Na zborovanju so spet obsodili vodstvo tovarne Fiat zaradi znanih odpustov 61 delavcev, obtoženih nasilja. Sindikalni tajniki so v svojih govorih poudarili, da seveda najodločneje obsojajo terorizem, da pa zavračajo zadržanje tovarne Fiat, ki da povezuje terorizem z delavskimi boji. Sindikati so skratka proti metodi in zahtevajo, da Fiat na pristojnem mestu utemelji svoje sklepe, ki so nalleteli na tako ostro reakcijo.

Deželni posegi za goriško gospodarstvo

V zadnjem času je zopet v ospredju in sicer na bolj izstopajoč način vprašanje, kako odpraviti krizo v podgorski tovarni. Kot je znano, tega vprašanja ni lahko rešiti, še posebno z ozirom na to, da je tekstilna tovarna v sklopu skupine Bustese, ki — kot kaže — ni v dobrem finančnem položaju. Kar pa je v tej zvezi morda bolj zanimivo, je ugotovljati, kako nekateri lokalni časopisi povezujejo to zadevo direktno z osebo goriškega župana, ki je že večkrat zagrozil, da bo odstopil, če ne bo prišlo do rešitve podgorskega vprašanja. Osebnost ne verjamemo tem grožnjam, še posebno ne, ker jih nekateri tako radi povezujejo z več ali manj odkritimi pritiski na goriškega župana. Predvsem je treba reči, da bi morebitni odstop ne imel kako velikega pomena, zaradi tega bi ne hiteli vsi v Gorico reševati podgorsko tekstilnico; prav tako tudi ne more biti vprašanje tega podjetja vzrok sporov v goriški KD in pritiskov na goriškega župana. Tako semplistično gledanje meče samo zmedo med goriško prebivalstvo, ki potrebuje zagotovil in ne polemičnih izpadov. V to nastavljenost je padel tudi tajnik lokalnega sindikata Cgil, poleg še nekaterih drugih dobro obveščenih »opazovalcev«, ki imajo za vsak problem takoj pripravljen odgovor.

Medtem pa se že lahko opazijo nekateri bolj resni posegi, ki dajejo upati, da se bo za Gorico (in ne samo za podgorsko tovarno) nekaj le premaknilo; upajmo, da bo intervencija prinesla zaželeni rezultat. Eden izmed teh dogodkov je nedvomno srečanje med deželnim in občinskim odborom v Gorici, srečanje, ki je bilo pretekli ponedeljek. Na sestanku so razpravljali o številnih goriških vprašanjih, v prvi vrsti seveda o tovarni v Podgori. Med drugim je bilo rečeno tudi to, da je za Gorico resnujo potrebno poseči po takih ukrepih, ki bi lahko konkretno pripomogli k izhodu iz težkega položaja. Poudarjena je bila tudi važna vloga Gorice, kar se tiče obmejnega sodelovanja in izvajanja osimskega sporazuma, vendar je bilo s strani deželnih organov ugotovljeno, da bi Gorica lahko še bolj razvijala svojo vlogo obmejnega mesta in faktorja zblíževanja, ko bi druga — jugoslovanska — stran učinkoviteje izvajala sprejete obveze.

Po tem sestanku na goriškem županstvu je takoj sledila odločitev deželnega

odbora; bo to samo za zadovoljitev trenutnih goriških potreb, ali misli deželni odbor le priznati Gorici nekaj več važnosti? Ne smemo namreč pozabiti, da ima Gorica v deželnem odboru dva pomembna člana in še nekatere deželne svetovalce, a kljub temu zgleđa, da nimajo besede v deželi ali pa, zakaj se vsi skupno resno ne zavzamejo za goriško gospodarstvo? Včasih se nam zdi kar neresno, da je ta ali oni goriški svetovalec vložil to ali ono interpelacijo, ki z našo stvarnostjo — dramatično, na žalost — nima nobene zveze. Sedaj pa, ko teče voda že v grlo, se sprejemajo odločitve, ki bodo nekoliko le rešile

položaj. In še to v zadnjem trenutku ter pod določenimi grožnjami, vsaj kolikor je nam znano. Deželni odbor je mnenja, da je treba dobiti podgorski tovarni novega gospodarja; poveril je deželni finančni družbi nalogo, naj deluje v tej smeri in naj obenem jamči tekstilni tovarni najem posojila za kritje dolgov (po domače rečeno) in odpravo hipoteke ICIPU. Med drugim je bil sprejet tudi predlog, naj bi se goriški obrat ločil od skupine Bustese, kar naj bi pomenilo, da so delnice sedanjih lastnikov razpoložljive in zato bi jih lahko odkupil novi lastnik. Zadeva sicer ni enostavna in tudi deželna finančna družba Friulia si nalaga veliko breme, saj gre konec koncev za rešitev največjega goriškega delavskega obrata, kar obenem predstavlja tudi glavno področje goriškega gospodarstva.

Občinski seji v Sovodnjah in Doberdolu

Občinski svet v Sovodnjah se je sestal 28. septembra, to je po več kot štirih mesecih, saj je bila zadnja seja 14. maja. Sovodnjski župan Jožef Češčut, ki je seja tudi vodil, je navedel nekaj vzrokov za ta premor (državne in evropske volitve, dopusti uradnikov), na izrecno pismeno zahtevo svetovalcev SSk, ki so v zadnjem času in še zlasti na zadnji seji iznesli nekaj kritičnih pripomb na račun delovanja sovodnjske občinske uprave. Tako so se na zadnji seji, na primer, vzdržali ob glasovanju glede sprejetja načrta za dela ter odobritve postopka o razlastitvi pri bivši tovarni Lacego, češ da bi morala občinska uprava najprej pripraviti prosto kupno pogodbo (tako bi bil lastnik zemlje oproščen davka) in šele nato sprožiti razlastitveni postopek. Svetovalci SSk so tudi protestirali, ker nekatere točke niso bile navedene na dnevnem redu in ker se je razpravljalo o prispevkih, ki so bili že izročeni dijakom pred odobritvijo (nekateri celo po privatni poti ...).

Nadalje je občinski svet razpravljalo o načrtu za razvoj trgovinskega omrežja, o načrtu, ki nakazuje smernice za bodoči razvoj trgovine sovodnjske občine v okviru goriške pokrajine. Za nekatera dela, ki jih bo izvršilo podjetje Tavanut iz Cdroipa (v glavnem gre za ceste in parkirne prostore), bo občina porabila 55,5 milijona lir. Kar se tiče popravil v rupenski šoli, je župan Češčut dejal, da se ni prijavilo nobeno podjetje in da so zato v teku

prosta pogajanja z dvema podjetjema; kakor hitro bo prišlo do dogovora, se bodo začela obnovitvena dela. Seja se je nadaljevala z diskusijo o vprašanjih, ki zanimajo javna dela in manjše posege ter občinsko osebje.

Prejšnji teden se je sestal tudi občinski svet v Doberdolu; najprej je župan Andrej Jarc sporočil, da bodo 1. novembra predali namenu novo pokopališče, ki ga bo blagoslovil goriški nadškof Peter Cocolin. Važna je bila prva točka v diskusiji in sicer sprememba zazidalnega načrta, ki

(Dalie na 8. strani)

—o—

XI. ŠPORTNI TEDEN V ŠTEVERJANU

Že enajsto leto zaporedoma je športno društvo »Brda« iz Števerjana organiziralo zanimivo in priljubljeno domačo »olimpiado«; še posebno letos je bilo v tednu od 2. do 9. septembra živo, kajti številni mlajši so se udeležili raznih tekem in s svojim nastopom obogatili športno manifestacijo. A tudi starejši niso bili odsotni, posebno pri tistih športnih panogah, ki zahtevajo več izkušnje in mirno roko; tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini (kjer je bilo mogoče); pri namiznem tenisu, streljanju in plavanju pa tudi v žensko in moško kategorijo.

Ni tu mesto, da bi naštevali vse nastopajoče, ker jih je bilo zelo veliko; dovolj bo, če rečemo, da je letošnji športni teden ponovno dokazal, da je ta prireditel med mladimi (in manj mladimi) Števerjanci zelo priljubljena in da se je zaradi tega vsako leto udeleži visoko število tekmovalcev. Za kroniko pa naj povemo, da so bile na programu poleg omenjenih še sledeče panoge: nogomet (ki vsako leto obvezno začne števerjanski športni teden) med enajstericama Britofa in Dolenjega konca; tekma se je pri starejših zaključila izenačeno (6:6), pri mlajših pa je prevladal Dolenji konec s 6:0. Tudi v odbojarski tekmi so bili boljši oni z Dolenjega konca, ki so »pogazili« Britofce s 3:0. Ostale panoge so bile maratonski tek, tučenje in dama. Sedaj čakajo nagrajence še pokali in medalje, ki jih bodo podelili kot običajno na zahvalno nedeljo.

Tajništvo SSk o sedanjem položaju

Pretekli teden se je sestalo tajništvo SSk na Goriškem; seje so se udeležili vsi člani tajništva, pokrajinski predsednik in podpredsednik in nekateri somišljeniki ter sodelavci slovenske stranke. Dnevni red je predvideval pregled trenutnega položaja v političnem življenju na Goriškem s posebnim ozirom na nastalo situacijo na goriški občini. Pokrajinski tajnik Marjan Terpin, ki je seja tudi vodil, je načel ta vprašanja, ki so v sedanjem, predvolilnem trenutku, izrecno političnega značaja.

Po skrbni in poglobljeni analizi, ki so jo podali izvoljeni predstavniki SSk v kra-

jevskih upravah in vsi prisotni, se je izkazalo, da SSk stalno in dosledno vrši tisto vlogo, katero je poveril pokrajinski svet SSk in ki v svojem bistvu pomeni obrambo interesov slovenske narodne skupnosti na Goriškem. Člani tajništva so razpravljali tudi o vprašanjih sodelovanja SSk v deželnem merilu in izrazili podporo deželnemu tajništvu SSk. Prisotni so nadalje obravnavali vprašanja o prisotnosti SSk v pokrajinskem merilu, o njenem bodočem delu ter o organizacijskem in drugem delovanju, kar vse pobiže zadeva naše politično življenje na Goriškem.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

»Primorska srečanja« (ob 15. številki)

Na uvodnem mestu nove, 15. številke »Primorska srečanja« je objavljen članek Marije Vilfan »Evropsko kulturno sodelovanje«, v katerem polemčno zavrača pojmovanje o tem, da je kakšna kultura večvredna ali manjvredna od druge. Članek je napisala kot nekako pripravo na drugo konferenco o varnosti in sodelovanju, ki bo prihodnje leto v Madridu. Avtorica se postavlja na stališče, da med kulturami ni nobenih razlik oziroma da se mora vsem priznati enakovrednost.

Vojko Čok je objavil realistično napisan članek z naslovom »Jasnosti in nejasnosti pri razvoju Splošne plovbe Piran«, v katerem razkriva, zakaj je postalo to slovensko ladjarsko podjetje zadnja leta pasivno in vedno bolj večja svoje izgube. Lani je imelo 198,3 milijone novih dinarjev izgube, to je skoraj dvajset milijard starih dinarjev, letos pa je spet zaključilo svoje poslovanje v prvem polletju z izgubo. »Ti negativni poslovni rezultati Splošne plovbe so posledica vrste vzrokov, notranjih in zunanjih, objektivnih in subjektivnih, bolj ali manj predvidljivih itd.«, pravi Čok. »Dejstvo je da so se negativne posledice teh vzrokov od leta 1976 dalje nenehno stopnjevale in kumulirale ter dosegle svoj vrh prav v letu 1978.«

Vzrokov je, kot piše, več, med drugim splošna kriza v trgovski mornarici zaradi zmanjšane obsega vse svetovne blagovne menjave in s tem tudi manjšega obsega pomorskih prevozov, zaradi skoka cen goriva t. j. nafte in storitev v

pristanih, zaradi dejstva, da so ladje, zgrajene v Jugoslaviji, za 50 odstotkov dražje od ladij zgrajenih v tujini, Splošna plovba pa je zaradi jugoslovanskih predpisov prisiljena kupovati jugoslovanske ladje, in še razni drugi. Splošna plovba je prizadeta tudi pri obračunavanju dolarskega dohodka, ki znaša okrog 100 milijonov dolarjev letno, v dinarje (ker je dinar previsoko zaračunan glede na svojo dejansko vrednost nasproti dolarju, kar pomeni, da gre del tega dolarskega dohodka v druge žepe). Članek je izredno zanimiv in poučen s stališča slovenskega gospodarstva.

Sledi intervju, ki ga je posnel Marjan Tavčar s strokovnjakom za računalnike Srečkom Kosmičom glede razvojnih vidikov računalništva na Primorskem. Zgodovinarica Milica Kacin-Wohinz objavlja »Opombe h knjigi Dušana Kermavnerja«. Gre seveda za njegovo knjigo »Temeljni problemi primorske politične zgodovine«, ki že ves čas vzbuja polemike in kritike. Avtorikine kritične pripombe so v marsikaterem pogledu upravičene, kot se zdi, v nekaterih pogledih pa se težje strinjamo z njo. Vsekakor gre za vprašanja, ki danes niso bistvene važnosti in ki zadevajo predvsem vlogo socialistov oziroma leve v tistih dneh po prvi svetovni vojni, ko je Trst zasedla Italija. Moti pa nas njeno izražanje, npr. uporaba besede »narodnjaki« namesto kake točnejše označbe politične pripadnosti ljudi, o katerih govori.

Vinko Torkar piše o natečaju za idejno arhi-

tektonsko rešitev kulturnega centra v Novi Gorici in sicer s kritičnega stališča. Izraža sum, da večina sodelujočih pri natečaju sploh ni bila »na lokaciji«, t. j. na kraju, ki naj bi ga v načrtu obdelali. »Če je tako«, piše Torkar, »potem se odpira cela vrsta vprašanj, ki se dotikajo neke stroke in moralnosti delovanja«. Natečaj je bil vsejugoslovanskega značaja in anonimen.

Tudi na koncu revije najdemo nekaj zanimivih člankov, bolj rečeno zapisov, med njimi recenzijo zbornika »Goriški letnik« izpod peresa Štefana Trojarja in zanimivo razmišljanje o usodi nekdanjega postojnskega gledališča, o katerem se še zdaj ne ve, zakaj je bilo ukinjeno. Komentar je podpisan samo z začetnicama R. L.

Leposlovno prozo zastopata Marjan Tomšič z novelo »Strašila« in Boris Jež z novelo »Most«. Obe sta fantastične vsebine, kar verjetno ni slučaj, ampak kaže, da postaja ta vrsta pripovedništva zadnji čas v Sloveniji vedno bolj priljubljena, kar nekoliko spominja na obdobje magičnega realizma v Italiji. Pesmi objavljajo Ivan Dodič, Ivo Antič, Zorko Škvor in Milan Kristan ter je v celoti boljše kot marsikaj od tistega, kar objavljajo osrednje slovenske revije in založbe ter označujejo za poezijo. Zapiski Branka Babiča iz časa zadnje vojne na Hrvaškem pod naslovom »Obkolitev« imajo bolj značaj politične literature kot pravih spominov, saj ne govori o lastnih doživljajih.

f j

—o—

»Kamen na kamnu« v Gorici

V Avditoriju v Gorici bo od 18. oktobra do 31. oktobra, v času ko bo v tamkajšnji razstavnici dvorani odprta fotografska razstava z naslovom »Kamen na kamnu«, vrsta kulturnih prireditiv.

— četrtek, 18. oktobra 1979, ob 18.30:

Otvoritev razstave, uvodna beseda prof. Milko Rener, nastop Sovodenjskega noneta.

— ponedeljek, 22. oktobra 1979, ob 18.30:

Predstavitve knjige, v kateri so zbrani posegi zgodovinarjev na študijskem srečanju na tržaški univerzi o delovanju dr. Henrika Tume, zlasti na področju socialističnega gibanja, v naših krajih pred prvo svetovno vojno. Predavanje o dr. Henriku Tumi bo imel prof. Jože Pirjevec, redni profesor na Univerzi v Trstu.

— petek, 26. oktobra 1979, ob 20. uri:

Okrogla miza o vlogi in pomenu fotografske umetnosti v današnjem času.

PRESELITEV UREDNIŠTVA IN UPRAVE

Cenjene naročnike obveščamo, da sta se uredništvo in uprava Novega lista preselila v Ulico Valdirivo 36, prvo nadstropje, tel. 60824.

— sobota, 27. oktobra 1979, ob 20.30:

V veliki dvorani Avditorija celovečerni koncert mešanega Komornega zbora iz Nove Gorice. Vodi prof. Štefan Mavri. Zbor bo izvajal polifonske in narodne pesmi.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

—o—

Zaradi pomanjkanja prostora in zaradi tehničnih težav bomo nadaljevanje podlistka »Proti severu« objavili prihodnjič. (Ured.)

Oktobrska številka »Ognjišča«

Oktobrska številka Ognjišča se začneja kot vedno s pismom enega izmed mladih, ki sprašuje za nasvet. Tokrat ne gre za kake osebne težave, ampak ga zanima, v čem se protestantska vera razlikuje od katoliške in v katerih državah je najbolj razširjena. To zadnje vprašanje se zdi morda starejšim ljudem čudno, ker bi pričakovali, da je to vsakomur znano, vendar se v današnjih šolah tega najbrž ne učijo, zato je vprašanje razumljivo. Potem nam Ognjišče predstavi najmlajšega slovenskega misijonarja, salezijanskega brata Janka Hribarja, ki je odšel v misijone na Filipine pred petimi leti, ko mu je bilo komaj dvajset let. Zdaj se je vrnil na dopust v domovino in dal ob tej priložnosti intervju za Ognjišče. V njem nam pove veliko zanimivega o Filipinih. Tam uči mlade ljudi mehanike in obenem tudi krščanskega nauka. V pogovoru pa nam pove tudi marsikaj drugega zanimivega iz tiste daljne države, sestavljene iz tisočev otokov. Vseh je okrog 7.800, kot zvemo iz tega pogovora, in skoro vsi so obljudeni. Seveda so nekateri prav majhni, nekaj pa je zelo velikih. Znak moči slovenske kulture in vernosti je, da premoreta poslati mlade misijonarje v tako daljne kraje, kjer delujejo ne le versko, ampak tudi kulturno in zlasti še v pogledu materialne kulture in kulturne pomoči.

V rubriki »Veroučne strani« nam revija tokrat govori o nekaterih cerkvenih zapovedih, zlasti o obhajanju nedelj in zapovedanih praznikov. Zenska in moška mladina verjetno rada prebira rubriko »Kako sva se spoznala«, ki pa ni samo zanimiva, ampak tudi poučna. Urednik

Čuk nadaljuje svoj dnevnik po Sveti deželi, iz katerega zvemo veliko zanimivega tako o Judih kot o tamkajšnjih Arabcih. Pri tem skuša razpršiti marsikakšen predsodek zlasti o Judih, pa tudi o palestinskih Arabcih nam je v dosedanjih nadaljevanjih povedal že marsikaj takšnega, kar prezrejo skoro vsi drugi potopisci in časnikarji, ki v naglici prepotujejo tiste kraje. Iz tega nadaljevanja zvemo zlasti, kako je z vero med Judi v današnjem Izraelu. Daljši članek s slikami je posvečen molitvi rožnega venca

Mlade bravece bo gotovo pritegnila reportaža o mladinski glasbeni skupini »Dominik« na Ptuj. Malo naprej pa najdemo članek s slikami o angleški rock skupini »Boomtown Rats«. Mladina, ki ima rada šport, si bo z veseljem prebrala reportažo o mladem, že slavnem argentinskem nogometnem igralcu Diegu Maradoni.

Zanimiva kot vedno je rubrika dopisov mladih bravecev in uredniških odgovorov nanje.

Posebej naj opozorimo na dva leposlovna pripovedna prispevka, ki sta ju napisala mlada avtorja Tanja Čas in Lovro. Dobro bi bilo, če bi Ognjišče skrbno gojilo in vzgajalo take mlade pisateljske talente, glede na to, da je slovensko pripovedništvo na splošno, katoliško pa še posebej v veliki krizi.

Poleg tega prinaša oktobrsko Ognjišče še nekaj drugih reportaž, npr. o invalidni ženi in materi »Francka se privaja na "novi poklic", pa tudi običajne rubrike »Poštni predal dobrote«, Pisma, humor, križanko in »Novi božji domovi pri nas«. Več jezikovne skrbnosti si želimo pri smešnicah, kjer je npr. zanemarjena dvojina.

Sodobno kmetijstvo

Intenzivno vinogradništvo zahteva tudi sodobno kletarjenje

Sodobno kletarjenje se v neposredni praksi težje uveljavlja kot sodobni dosežki pri proizvodnji grozdja. S tradicionalnim kletarjenjem so kmetje še vedno močno obremenjeni, saj je kmet dokaj nezaupljiv do vseh novih dosežkov na področju predelave grozdja in vinifikacije, ker je navezan na podedovane izkušnje, ki jih je z novimi zahtevami in izsledki pri proizvodnji vina težko uskladiti, saj izhajajo tudi iz čisto drugagačnega načina proizvodnje grozdja.

Zelo pogoste napake izvirajo iz premajhne uporabe ali neuporabe žvepla v eni ali drugi obliki.

Pri ocenjevanju vin so na napake vina v barvi, vonju ali okusu, zaradi premajhne uporabe žveplovega dvokisa ali žveplaste kisline naleteli najpogosteje pri belih, pogosto pa tudi rdečih vinih. Pri rdečih vinih nastane oksidacija zaradi preslabega žveplanja pozneje, a izraziteje do učinka. Temu so vzrok večje količine fenolnih snovi, ki jih je celo pri dobri tehnologiji večja ko-

ličina pri rdečih kot pri belih vinih, kaj pa šele pri slabi opremi za predelavo grozdja.

Znanstveno je ugotovljeno, da kisik izredno škoduje v vseh fazah proizvodnje vina, to škodljivost pa lahko razdelimo v tri razvojne stadije proizvodnje:

Drozga-moš, vrenje in obdobje od končanega alkoholnega vrenja do porabe.

Drozganje-moš, zajema fazo predelave grozdja do začetka alkoholnega vretja.

Bilanco o vezavi kisikovega dvokisa na drozgo oziroma mošt je težko narediti, ker je odvisna od zdravstvenega stanja grozdja, načina predelave ter časa trajanja posameznih postopkov in je izpostavljena velikim nihanjem.

Na splošno strokovnjaki menijo, da lahko liter sprejme 80-100 mg kisikovega dvokisa, ki pa ga ob skrbni predelavi še zmanjšamo. Vsekakor količina dvokisa v tej fazi ni toliko odvisna od postopkov, kot so pecljanje, drozganje, stiskanje, separiranje kot od trajanja teh postopkov, v katerih je treba iskati glavni vzrok za impregniranje mošta s kisikom.

Iz izvedbe poskusa z zračenjem in brez zračenja pri predelavi grozdja izhaja, da ni značilno slabše organoleptično ocenjeno vino pri močnem zračenju mošta. Nasprotno so ugotovili, da so vina iz močno »reduktivne« prve faze imela več spojnin žveplaste sestave kot pri oksidativni fazi. Razlike niso bile zaznavne niti v barvi, čeprav je prišlo pri oksidaciji mošta do takojšnjega močnega obarvanja. Tudi pri primerjavi vrednosti potrebne žveplaste kisline za vezavo acetaldehida, pri prvi in drugi varjanti ni razlik.

Verjetno se ob prisotnosti kisika nečiste kvasovke v grozdju ali moštu hitreje razmnožujejo in da je čas do alkoholnega vre-

nja zelo kratek, posledica pa je nastanek majhne količine acetaldehida in s tem manjša vezava žveplovega dvokisa. Kisik, ki je prisoten v fazi drozga-moš, se zaradi prisotnosti kovin hitro veže na fenolne snovi, ki se oksidirajo, naprej kondenzirajo in izločijo takoj ali med vrenjem.

Če je grozdje zdravo, je predelava in pričetek alkoholnega vretja hiter in normalen, ne pride do negativnih posledic vezave kisika. Nevarno pa je pri nagnitem ali poškodovanem grozdju in če ima v topli jeseni kisik dostop in mikrobiološki negativni procesi lahko ogrozijo končno kakovost vina.

Proizvodnje kemično stabilnega ter po vonju in okusu čistega vina mi danes brez uporabe žvepla, v eni ali drugi obliki ne poznamo, kajti sredstva, ki bi žveplo nadomestilo, pač še ni v kletarstvu.

Posledica strahu kmetov pred uporabo žvepla pri drozgi oziroma moštu, zlasti če je iz poškodovanega ali nagnitega grozdja, je vino, ki kemično ni obstojno, ni čistega vonja, barve in okusa ter polno raznih težko odstranljivih napak.

Naloga vsakega proizvajalca dobrega vina je, da porabo žveplovega dvokisa oziroma žveplaste kisline samo skuša zmanjšati, nikakor pa ne odpraviti. S pravilno trgatvijo, predelavo, vrenjem in nego vina bo kljub zmanjšani porabi žvepla v vinarstvu proizvedel po barvi vonju in okusu čisto in dobro vino, v katerem se bo polno uveljavila naravna kakovost predelanega grozdja. Z varčevanjem, ali zmanjšanim žveplanjem pričnemo pri: odbiranju grozdja ob trgatvi. Poškodovane ali nagnite grozde ob trgatvi izločimo in posebej predelamo, ker to grozdje potrebuje precej več žvepla. Nagnito grozdje pa vsebuje sestavine, ki bi prizadele celo količino vina. Iz gnilega ali poškodovanega grozdja dobimo čisto vino le, če poleg večje količine žveplovega dvokisa, dodanega k rdeči drozgi ali belemu moštu, pred razsluzenjem dodamo malo oglja.

(Po »Sodobno kmetijstvo«)

Z. T.

(nadaljevanje prihodnjič)

SLOVENSKI OKTET IN HUBERT BERGANT NA MIRENSKEM GRADU

Na Mirenskem Gradu se je v nedeljo, 14. t. m., zbralo veliko število ljubiteljev petja in glasbe nasploh, saj sta v znani cerkvi, ki stoji na prikupnem griču nad Mironom, nastopila s kvalitetnim programom Slovenski oktet in znani orgeljski mojster Hubert Bergant.

Nova Oktetova zasedba je zelo dobro izbrana, dosežena je namreč precejšnja zlistost glasov, le tu pa tam se morda opazi izstopanje, predvsem med tenorji. Nedeljski koncert je obsegal renesančne liturgične skladbe, tako smo n.p.r. slišali motete J. Gallusa in O. di Lassa. Kar pet pesmi pa je Oktet zapel z orgeljsko spremljavo. Spored je obsegal tudi več pesmi slovenskih avtorjev, in sicer Čajkovskega Oče naš, Davidovskega Ninje otpuščaješi in Mokranjčeveo Njest svjat.

Časnikar ljubljanskega Dela Bogdan Pogačnik, ki spremlja Slovenski oktet po turnejah, ki jih ta ima po svetu, je med predstavitev te pevske skupine povedal, da je Oktet bil pred nekaj tedni na turneji po Afriki. Slovensko in jugoslovansko pesem je ponesel v Zambijo, Mozambik in Angolo.

Hubert Bergant je na orgle zaigral Bachov Preludij in fugo v H molu in Guillemontov Final. Občinstvo je, kljub zahtevnosti obeh skladb, pozorno sledilo Bergantovemu izvajanju.

Ob koncu je Slovenski oktet na željo občinstva dodal še pet pesmi, med temi Foersterjev Večerni ave, črnsko duhovno Go down Moses in rusko narodno Kraljčki.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da je bilo med nedeljskimi poslušalci veliko mladine, ki je na koncert prihitela z obeh strani meje.

Otvoritvena predstava v SSG

V tem tednu bo Slovensko stalno gledališče otvorilo novo sezono in se ob tej priložnosti občinstvu predstavilo z igro slovenskega dramatika Etbina Kristana »Kato Vranković«. S tem delom bo naše gledališče skušalo poživiti zanimanje za tiste slovenske klasike, ki so jih različne, pogostoma neupravičene razmere potisnile v pozabo in jim jemale vsako možnost, da bi se kdaj kakorkoli uveljavili.

Kristan je živel v obdobju, ko se je nad vsemi literarnimi ustvarjalci visoko dvigala Cankarjeva osebnost in ob njej je podoba marsikaterega literata in kulturnega delavca obledela ali se celo izgubljala. Kristan je bil v svojem političnem in kulturnem delovanju preblizu Cankarju, da bi mogel s svojimi posegi zbuditi večjo pozornost in tako vidneje izstopati. Njegovo literarno delo je resda nekoliko tendenciozno, bolj podrejeno njegovi ideološki usmerjenosti — Kristan je bil namreč ideolog slovenske demokratske stranke in glavni predstavnik delavskega gibanja v obdobju na prehodu iz 19. v 20. stoletje — kot porojeno iz pravih umetniških vzgibov, vendar pa ni njegovo delo zaslužilo, zlasti dra-

matika ne, da so ga v slovstveni zgodovini in gledališkem repertoarju tako podcenjevali.

Kato Vranković je Kristanova najuspešnejša in problemsko najbolj izdelana drama. V njej nakazuje avtor svoje ideološke nazore in se loteva politike same in njene prisotnosti v družbenem življenju. Nadvse izrazito se tu javlja avtorjeva zahteva po premočrtnih osebnostih in po jasnih potezah in dejanjih v javnem življenju. Glavni junak drame, ki je sam sicer neomajen in kremenit značaj, se zlomi in propade pod težo očetove krivde. Preteklost se torej kruto maščuje v sedanosti, sinovi plačujejo za prekrške očetov. Tu pa se v dramo odpira novo vprašanje. Kato Vranković se v svoji notranji razklanosti, v obupu svoje tragične situacije nikakor ne more odločiti med brezkompromisno zvestobo svojim načelom in človečanskim nastopom, takim, ki bi ga pogojevala njegova notranja čustva, njegova navezanost na očeta in na druge, njemu najbližje osebe. Dilema torej, ki izhaja iz bistva življenja samega in ki ostaja v svoji nerazrešljivo zapleteni naravi vedno enako tragična in za človeka nepremostljiva.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOOO 70 OOOOO

Mož je segel Edevartu v roko in dejal: »Lej no — da te nisem bolj natanko pogledal, saj drugače bi te bil spoznal. Saj pomnim, bil si tukaj v štacuni.«

»Da, svoje dni sem bil tukaj,« je zamomljajal Edevart.

Mož je rekel: »Neko nedeljo sem se peljal na Doppen in sem si vzel na pòsodo tvoje železni kol. Zdaj gre za to, kaj boš ti na to dejal?«

»Je že prav.«

»No, če misliš. Da, kol je stal tam tako sam, in vse je bilo pusto, pa sem si mislil, ali si ga ne bi za nekaj časa izposodil, imel sem nekaj kamenja. Pa bom pazil nanj in ga postavil na svoje mesto. Ne, res lepo, da sem se danes prav s teboj srečal!«

Edevart je povedal, da je baš na poti na Doppen in vprašal, kako je tam. — »Kako bi rekel, ne posebno lepo, zemlja ni obdelana, kakor za Haakonovih dni, razne druge reči bi bilo treba popraviti. — Mož ni hotel dosti stikati in vohati po tujem gospodarstvu, ali kazno je, kakor da sta veter in vreme nekaj poškodovala.«

»Da, ni pač prav tako, kakor imam doma,« se je bahal Edevart. »Beljene hiše in štacuna. Ali bi se mogel s teboj tja peljati, Karel?«

»Rade volje te popeljem do ládjišča.«

Prvi pomočnik je zopet povzel svoje nauke: »Kar se tega tiče, da je Haakon Doppen izginil, je stvar takale: Amerika je velika zemlja, cel del sveta, in nekaj se jih tam izgubi. Jaz sam sem bil v več krajih v Državah, nisem imel obstanka na enem samem mestu. Ampak tisto s Haakonom — ali ni bil ta možak tudi sicer do malega ves čas z dóma? Leta in leta je bil proč, in tam je tudi kar nenadoma izginil. Pa to ženi in otrokom ni škodilo, tam se jim je bolje godilo, služili so lepe denarce in si pomagali. To je nenavadno marljiva ženska, hitro se je vživela v nove razmere, potovala je v razne kraje in našla, kje je najboljše. Kam je kazalo, če bi bila ostala na Doppenu in tkala odeje? Ona je bila sposobna za kaj boljšega. Saj tudi ni trajalo dalje nego dve leti, da je bila od moža ločena. Pa naj še živi ali je mrtev, prav se mu godi.«

Prišli so delavni dnevi, polni opravkov.

Edevart ni bil vaje dela in je bil kakor zbit po vsem životu. Tudi ni bil mojster v domačih delih, sicer si je znal po svoje kuhati, a se je tega že odvadil in se ni držal ur za jed. Vse skupaj ni imelo prave podobe, pozabljal je jesti, dokler ni bil ves izgledovan in se ni začel tresti.

Ko pa je minilo nekaj časa, mu je prestala napetost in uredil si je razumneje. Izprevidel je, da se mu res ni treba gnati, Lovize Magrete ni bilo, morda se niti še ni odpravila na pot, kaj je vedel, pisem ni dobil več. Vstavljal je šipe v okna, čistil in pral sobo in kuhinjo, popravljajal duri, ki so se povešale na tečajih, in pregledal streho in opaž. Ni bil nespretnih rok in je delal čedno, v izbi je pobarval duri in oboje pri oknih; zunaj na dvorišču je skrbno pospravljajal in pometal, pri krčenju velikih kamenov na njivi mu je pomagal Karel.

»Kaj ne boš sejal?« je vprašal Karel. »Tukaj je gnoja za dosti njiv.«

»Ne vem,« je odgovoril Edevart. »Pa, če misliš!«

Prekopal je precejšen kos sveta in ga posejal. Prekopal je reber, jo pognojil in vsadil krompir. Nikdar prej se ni bavil s poljedelstvom, ali najpotrebnejše mu je ostalo še iz detinstva v zalivu. Nato je dodelal. Binkošti so minile, leto je delalo zdaj samo na njegovih njivah in travnikih.

Večkrat je stopil k sosеду. Karel in njegova žena sta bila pametna človeka, priljudna in pripravljena pomagati po svojih najboljših močeh. Njuna domačija je bila podobna drugim domačijam po zalivih ob obali: njiva doli ob morju, hiše gori v rebri in paša za hišami. Tu ni bilo slapa kakor na Doppenu, nič šuma in hruma okrog in okrog, niti strme skale za hišo. Doppen je bil lepši.

Edevart je pisal domov, ali ni tam kaj pisem zanj, poslali so mu nekaj dopisov, bili so od trgovcev in drugih ljudi, a nič iz Amerike. Sestri sta mu poslali denar, ki sta ga pritržili, in vprašali, ali se skoro vrne domov. Kar se tiče novic, sta mu sestri sporočili, da ima Ezra zdaj tudi hlev pod streho in si je kupil v vnanjem zalivu kravo, Rosemor po imenu. Ezra misli tako po malem na ženitev in ne bi hotel slišati zavrnitve.

S kom pa se kani Ezra poročiti, sestri nista pisali, zato je bila Hosea presramežljiva.

Edevart se je čutil brezdomca in je ve-

slal zdaj k sosеду, zdaj k Knoffovim, k sodarju, k peku in k Avgustu. Kaj naj bi bil sicer počel? Domov seveda ni mogel iti. Žito in krompir sta že vzrasla na Doppenu, travnik in polje je bilo zeleno, a Lovize Magrete ni bilo. Slika ni bila to kar ona sama.

(Dalje prihodnjič)

—o—

OBČINSKI SEJI V SOVODNJAH IN DOBERDOBU

(nadaljevanje s 5. strani)

predvideva zmanjšanje zazidalne površine za okoli 42 odstotkov; ob tem pa je treba še določiti, koliko kubikov se lahko gradi na posameznih površinah. Predlog odbora je bil sprejet ob nasprotnem glasu svetovalke SSK Marije Ferletič. Nato je občinski svet sklenil, da nameni košček zemljišča za postavitev telefonske kabine, da proda dvema občankama iz Jamelj jusarsko zemljišče, nadalje je odobril prispevek 700 tisoč lir večnamenskemu kulturnemu središču.

Veliko se je govorilo v zadnjih časih tudi o poimenovanju ulic v doberdobski občini, vendar nadzorni odbor še ni odobril ustreznega sklepa in zato bodo denar, ki je bil namenjen za nakup tabel, namenili drugam. Občina je najela posojilo v višini 23 milijonov lir za razširitev domačega nogometnega igrišča, deset milijonov pa je prejela od prefekture za popravilo županstva. Občinski svetovalci so sklenili, da se zemljišče okoli šole na Palkišču vknjiži na občino, za kar so poverili odv. Sanzina. Ob koncu seje so še odobrili podaljšanje vodovoda do nekaterih hiš in gradnjo dveh avtobusnih čakalnic na Poljanah in na Palkišču ter novo delovno pogodbo za uslužbenca v javnih upravah.

Koncertna sezona v Gorici

Kot že prejšnja leta in podobno kot za gledališko sezono, je prišlo tudi letos do dogovora med ZSKP, SPZ in Glasbeno matico glede organiziranja koncertne sezone v Gorici. Prvi koncert bo 30. oktobra z nastopom Slovenskega komornega orkestra, ki ga vodi Anton Nanut; drugi na programu je Slovenski oktet (14. decembra), sledil bo koncert violinista Žarka Hrvatiča (22. januarja), recital pianistke Dubravke Tomšič (27. marca); zadnji na programu je koncert pevskega zbora Consortium Musicum iz Ljubljane. Ljubitelji glasbe si lahko priskrbijo, kot prejšnja leta, abonmajske izkaznice, ki so na razpolago v pisarni Glasbene matice v Gorici, ul. Malta 2, in na sedežu SKPD »M. Filej« na Placuti 18. Redni abonma stane 8.000 lir, mladinski pa štiri tisoč lir.

Razen violinista Hrvatiča, ki bo nastopil v Attemsovi palači, bodo vsi letošnji koncerti v Avditoriju v ul. Roma. Ob tem si dovolimo kratko vprašanje. Ali je mogoče, da se slovenska koncertna sezona mora v celoti (pravim v celoti, ker Attemsova palača verjetno ni slovenska last, prav tako tudi Avditorij ne) odvijati v neslovenskih dvoranah? Vsaj en koncert bi lahko bil v Katoliškem domu, na primer. Ne razumemo, čemu in komu naj služijo naši domovi. Je res, da je Avditorij akustično bolj

primeren, da so sedeži blazinasti in še marsikaj. Razumemo tudi to, da je Avditorij bolj »fin« ambient, kamor lahko slovenska prosveta povabi tudi ugledne italijanske goste (mimogrede, lansko leto jih nismo videvali ravno na stotine na abonmajskih koncertih). Bi ne bilo bolj pametno, da ta italijanska »množica« pobliže vidi, da imamo Slovenci v Gorici tudi svojo dvorano ... Razumemo prav dobro, da dvorana Katoliškega doma morda ne zadovolji z vseh vidikov, in tudi nočemo reči, da bi morali biti vsi koncerti v tej dvorani, vsaj enega pa bi lahko spravili tja, za en večer bi lahko malo potrpeali. Ob tem je treba upoštevati tudi finančno plat, ali pa morda naše prosvetne zveze razpolagajo z gotovimi sredstvi in ni več važno, koliko za to porabimo? Kolikor nam je znano, je dvorana Avditorija kar precej »zasoljena«.

A ta vprašanja niso tako važna, navrgli smo jih samo v premislek; važno je, da bo koncertna sezona dobro obiskana in da bodo poleg abonentov tudi drugi goriški in okoliški Slovenci znali ovrednotiti prizadevanja organizatorjev.

v. a.